

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

Quaestiones Charitoneae

Gasda, August

Olesnae, 1860

I. De vita et aetate Charitonis

I.

De vita et aetate Charitonis.

Quum multi sunt, qui Eroticorum libros argumenti dulcedine pellecti legunt, tum pauci exstiterunt, qui non tam fabularum novitate animos delectandi causa, quam ut Graecitati cognoscendae operam philologicam navarent, illorum lectionem frequentarunt. Sed ut in iis Heliodorus imprimis et Longus tertiusque post hos Achilles Tatius lectitantur et ne Xenophontem quidem perpetua oblivio pressit, ita Chariton omnium minime et lectus et editus est. Nam editionem principem a Dorvillio, viro doctissimo, Amstelodami anno 1750 curatam et Lipsiae curis Christiani Danielis Beck anno 1783 typis iteratam post centum demum et sex annos altera secuta est, Didotianam dico Eroticorum omnium editionem, quam Hirschigius Batavus satis negligenter edidit. Hisque duobus novissima accessit multo melior editio, quum ceteros Heliodoro excepto, tum Charitonem complectens Rudolphi Hercheri, qui pro sua sagacitate et sollertia permultis locis tantum lumen affudit, ut nunc demum jure iudices Eroticorum libros foedis maculis purgatos exstare. — Neque tamen eo magis de vita et tempore Charitonis compertum habemus: neque enim quisquam antiquiorum quidquam de illo memoriae prodidit, neque recentiorum ullus operae pretium habuit de vita et aetate ejus diligentius inquirere. Et primus omnium is, cujus potissimum hoc erat, Dorvillius, pauca quaedam de eo conjectavit, non probavit in praefatione (pag. 12. ed. Lips.) haec verba faciens: „aetatem hactenus definire posse videmur, ut saltem post Heliodorum, Achillem Tatium et Longum aevum egisse tuto statuamus, immo post ipsum Ephesium Xenophontem. Hi enim omnes tersiore et puriore dictione usi fuerunt; quamquam paucissimae locutiones in

nostro deprehendantur, quas non meliorum auctorum vindicet exemplum.“ Vides, ut unicum suum argumentum vix prolatum statim ipse sustulerit, quod ii facere solent, qui nihil certi proferre possunt. — Neque vero poterat ille quidquam de hac re luculentius et testatius asserere, quum commentariis suis in Charitonem justo diffusius scriptis non tam id egerit, ut dictionem illius exemplis quam plurimis et ex ipsius libro et ex ceterorum Eroticorum desumptis illustraret et enuclearet et cum dictione aliorum scriptorum compararet — quo facto si nihil explorati, at certe probabile aliquid de aetate eruere poterat — quam ut apotelesmatica Manethonis, qui fertur, anthologiam Graecam et alios libros artis criticae ope emendaret, illius ipsius, cujus causa opus erat susceptum, obiter quasque per occasionem rationem haberet.

Alter post illum suam de hac re sententiam dixit Adaman-
tius Coraes in praefatione editionis Heliodori ad Alexandrum
amicum scripta his verbis: ὁ ἐκδότης αὐτοῦ Δορβίλλος δι-
καίως τὸν νομίζει μεταγενέστερον τοῦ Ἡλιοδώρου, τοῦ
Ἀχιλλέως Τατίου, τοῦ Λόγγου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος. Ἡ
μυθιστορία του ὁμοιάζει πλέον τὰ κοινῶς λεγόμενα πά-
ραμύθια παρὰ τὰ δραματικά συντάγματα· τόσον εἶναι
ἀνεπαίσθητος ἡ πλοκὴ της. Ἐκφράζει πολλάκις καὶ αὐτός
τὰ πράγματα μὲ φράσεις ἐπαρμένας ἀπὸ τὴν κοινὴν συν-
ήθειαν, ἐκ τοῦ ὁποίου συμπεραίνω, ὅτι Χαρίτων ἔγραψε
τὴν μυθιστορίαν του πρὸς τὰ τέλη τῆς ὀγδόης ἰσῶς καὶ
τῆς ἐννάτης ἑκατονταετηρίδος. Ergo ex simplicitate narra-
tionis et ex verbis antiqua illa et pura Graecitate indignis, ni
fallor, ille ratiocinatus Charitonem posterioris aetatis esse voluit;
sed equidem vereor, ne illa simplicitas prioribus temporibus
aeque conveniat, quam posterioribus; haec autem verba apud
Charitonem aut omnino non sint, aut, si sunt, apud alios quoque
scriptores saeculo octavo nonove priores inveniantur.

Neque aliud quidquam judicasse comperi Struvium in libro
„Abhandlungen und Reden“, qui prodiit Regiomontii anno 1822,
quem librum me nancisci nondum potuisse doleo; suspicor tamen
virum doctissimum idem iisdem de causis, quibus Graecum, judi-
casse. Negat autem Fridericus Jacobs, homo in litteris caden-

tis Graecitatis tam versatus, quam qui maxime, hoc sibi probabile videri in encyclopaedia Gruberiana (v. Chariton).

Mire agit Dorvillius, qui postquam initio commentarii omnes, quos nancisci poterat, Charitones perlustravit pariterque urbes, quibus Aphrodisias nomen fuit, percensuit, in hanc tandem opinionem incidit, ut opinetur utrumque nomen esse fictum neque illum, qui fabulam de Chaerea et Callirrhoe conscripsit, vera nomina et suum et patriae, professum esse. Cf. pag. 201 ed. Lips. Ita sane illa opera nominum undique conquirendorum supersedere poterat; sed equidem ut non nego „neminem inter Charitones ab illo enumeratos esse, ad quem ulla probabilitate hoc opus referri queat“, ita hanc conjecturam ut parum probabilem respuo. Sive enim ceteros Eroticos respicimus, quos aetas tulit, nemo horum fabulae suae fictum aliquod nomen prae-
posuit (quamquam Longi de nomine parum constat), sive omnino antiquitatis morem et consuetudinem; nihil certo est, cur illum putemus fabulam caste et pudice conscripsisse, conscriptae ita puduisse, ut sub alieno nomine ederet. Quis est enim gloriae adeo non studiosus et modestus, ut non cupiat suum ipsius nomen vel libro condito, vel alio modo immortalitati consecrare? Sane erat aliena talis modestia ab aetate sophistarum, (quorum numero sine ullo dubio Chariton addendus est) quos nihil antiquius habuisse ex ipsorum testimoniis scimus, quam ut declamationibus, orationibus ethopoeiis, epistolis, dialogis, libris denique cujusque generis, laudem et gloriam et apud illos, qui tum erant, et apud posteros sibi conciliarent.

Non praetereundem censeo epistolium quoddam, quod exstat apud Philostratum ep. lib. 1. 66*) datum ad cognominem quendam, qui Dorvillium fugit; non quo mihi persuasum esset hunc Charitonem, quem Lemnius acerbe invadit, autorem fabulae esse de Callirrhoe, at si tamen ex illis unus scripsisse opinandus esset, nemo certo omnium ejusdem nominis, hunc, de quo agitur, librum majore probabilitate condidisse videtur, quam hic, quem appa-

*) *Χαρίτωνι Μεμνήσεσθαι τῶν σῶν λόγων οἷε τοὺς Ἕλληνας, ἐπειδὴν τελευτήσης, οἱ δὲ μηδὲν ὄντες, ὅπου εἰσὶν, τίνες ἂν εἴεν, ὅπου οὐκ εἰσὶν;*

ret, non medicinos libros scripsisse, aut in ecclesiasticorum hominum numero fuisse, sed Philostrati aemulum et ut illum, sophisticus generis scriptorem.

Exstat etiam titulus quidam Atheniensis sequioris temporis in corpore inscriptionum Graecarum, in quo Charitonis alicujus fit commemoratio, pag. 510: *Ἀφροδισία Χαρίτωνος Πατρι-
έως Συγάρηρ*. Qui titulus quum ad Dorvillii opinionem extenuandam quodam modo apta videtur, si quidem non veri similis est habuisse unum Charitonem filiam Aphrodisiam, quam alterum natum esse in urbe Aphrodisiade; tum si quis est propensior ad cogitationes paullo audaciores, fingere poterit animo Charitonem Aphrodisiensem Athenas migrasse ibique ab Atheniensibus civitate donatum filiam Athenis natam Aphrodisiam nuncupasse in honorem patriae.

Sed haec a me nunc disputata, quoniam ita comparata sunt, ut nihil certi ex iis de aetate et vita Charitonis efficiatur, jam alia mihi via et ratio ingredienda est. Primum enim videndum est, num quid ejusmodi in libri argumento inveniatur, quod pertineat ad vitam et conditionem auctoris quasi inviti indicandam, deinde quam diligentissime animadvertenda sunt et observanda verba omnia, quibus Chariton usus est, tum accurate circumspici necesse est etiam grammaticae campum; quo facto, ni fallor, permulta apparebunt, quae cum aliqua probabilitate aetatem et tempus scriptoris significant, si ea comparaveris cum aliis similibus in iis auctoribus, qui quando vixerint, satis constat. Neque vero etiamsi minus continget Charitonem certis quasi quibusdam temporis terminis inclusisse, omnem me operam perdisse existimabo, dummodo probabiliter ostenderim ante certum quoddam tempus nostrum vixisse non potuisse; id quod etiam Osannio v. d., non aliter contigit in „prolegomenis ad Eusthatii Macrembolitae de amoribus Hysminiae et Hysmines drama ab se edendum“. Namque id modo ille demonstravit Eusthatium ante saeculum decimum fuisse.

Et ut initium faciam ab eo, quod Chariton argumento libri et narratione ipse de sese prodidit, hoc quidem animadvertisse mihi videor, illum Miletum urbem vidisse in eaque vixisse. Nam de aliis omnibus urbibus, quas commemoravit, Athenis, Syracu-

sis, Babylone, aut nihil fere dixit, aut quae omnino res desiderabat, quaeque omnes homines nota habebant, cfr. de Syracusis 54, 12 ed. Herch.: *τοὺς Συρακουσίων λιμένας*; de Athenis atque Atheniensibus 19, 29: *Ἀθῆναι πλησίον, μεγάλη καὶ εὐδαίμων πόλις κ. τ. λ.*, de Babylone 86, 30. Contra longe aliter idem fecit in Miletī commemoratione; novit enim 20, 18. portum quendam, qui octoginta stadia ab urbe aberat, *εὐφρέστατον εἰς ὑποδοχὴν*; pag. 94, 14, autem etiam nomen cujusdam portus nobis tradidit, quod ne Strabo quidem, qui 1, 14. hoc solum docuit quatuor fuisse Miletī. Charitonis verba sunt: *μέχρι τῆς οἰκίας, ἣτις ἦν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ λιμένος, τοῦ Δοκίμου λεγομένου*. Deinde 70, 5 Dionysium ad Callirrhoen dicentem facit: *καλοὶ δὲ Μιλησίων εἰσὶ λιμένες*, cfr. etiam 27, 26 et 50, 18. Neque quisquam credet talia Dionysium fuisse dicturum, nisi ipse Chariton portuum amoenitatem cognitam haberet. Quibus locis de Milesiorum portibus adde hunc, qui est 50, 9 (Miletī res agitur): *καὶ περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ὀμονοίας ἡθροίσθη τὸ πλῆθος, ὅπου πάτριον ἦν τοῖς γαμοῦσι τὰς νύμφας παραλαμβάνειν*; qui est adeo gravis et conspicuus, ut nihil sit, cur de eo verba faciamus. Ut brevi dicam animi sententiam, tota res, credo, tam manifesta est, ut si quid recte conjecerit Dorrivillius, de fictis nominibus hominis et patriae, nulla alia urbs dignior esse videatur, quae putetur Charitonem peperisse, quam Miletus.

Jam venio ad eam partem disquisitionis, in qua non de vita et patria hominis agitur, sed de tempore et aetate, id quod multo gravius esse puto quum ad litteras Graecas cognoscendas, tum ad sermonem et genus dicendi sophisticum illustrandum.

Haec autem disquisitio tota in eo est posita, ut intelligamus, quibus potissimum verbis dictionem suam composuerit quidque de grammatica et genere dicendi statuendum sit.

Et quod attinet ad vocabulorum delectum, jam ab initio ex oratione parum ornata et tenui nonnullisque locis etiam jejuna et arida id divinavi Charitonem haud ita cupidum fuisse, ut Atticis verbis solis uteretur neque omnino serioris aetatis dictionem respicere aut voluisse aut potuisse; id quod evento comprabatur est. Etsi enim multa inveniuntur, et verba, et dicta, quae Atticorum imi-

tationem prae se ferunt, si in universum judicaveris, Chariton ut unus *τῶν κοινῶν* locutus est etiamque multa admisit, quae quia ab Atticorum usu et consuetudine abhorrebant, a grammaticis illius aetatis vituperari solent. Itaque si apud illum quaedam reperientur, quae ultimo demum tempore dici coepta sunt, Charitonem putare debemus Byzantinae aetatis scriptorem fuisse; contra ea si ejusmodi nihil offendemus, quod non tueatur auctoritas et testimonium primorum post Christum natum saeculorum, satis jam confidenter concludere poterimus hisce temporibus illum vixisse.

Omissis igitur iis vocabulis, quae per totam Graecitatem usu viguerunt, qualia sunt *ἄνθρωπος*, *γυνή*, *καί* alia et ne illis quidem enumeratis, quae ab Atticis formata posteriorum imitatio partim retinuit, partim oblita est, ad ea statim transeamus, quae veteribus illis ignota aut intacta sequiores saepe audacius, quam feliciter aut plane novaverunt, aut ex Homero et aliis poetis et Herodoto repetiverunt. Haec autem quum numero sint plurima, divisio fiat talis, ut primum ea enumerentur et recenseantur, quae inde ab aetate Macedonica usque ad Constantini tempora in usu fuerunt, post quem Graecitatem magnopere esse corruptam et depravatam apud omnes constat; tum illis succedant, quae apud scriptores Constantini aetate inferiores leguntur.

στρατολογεῖν 1, 2, 1. 1, 7, 2. 1, 12, 5. — Dionys. Hal. a. R. 11, 24. Plut. Mar. 9. Diod. 16, 73, 12, 67, 14, 54.

προσαγρυπνεῖν 1, 2, 3. Plut. mor. 1093 C. Clem. Alex. protr. 803.

προκατασκευάζομαι medium. Polyb. 10, 22, 1. Diod. Sic. 16, 10. Activum legitur apud Xenophontem. C. disc. 3, 1, 19.

δημοποεῖν 1, 5, 3. Plut. C. Gr. 9. App. civ. 1, 59, 4, 94 et Syr. 16.

ἀποστεφανοῦν 1, 5, 4. Luc. Jup. trag. 10. Philostr. ep. 55.

παρολκή 1, 5, 7. Alciph. ep. 1, 22.

μελανείμων 1, 6, 3. 3, 4, 4. 5, 9, 7. Apud Atticos poetae soli usurpant. Aesch. Eum. 376. — Polyb. 2, 16, 13.

Plut. saepe. Participium *μελανειμονῶν* dixit 1, 12, 6; nisi malis sequi Hercheri probandam conjecturam *μελανείμων*.

συγκροτεῖν 1, 7. 1. congregare est in hac significatione modo posteriorum, Polyaeni 3, 11, 7. Herodiani 1, 9, 3. 2, 14, 12. 1, 6, 8, uno loco excepto, qui est Xenophontis h. gr. 6, 2, 12. *συγκροτεῖν* 5, 2, 1 instituere, comparare et ipsum novitium. Herod. 7, 2, 4. Luc. Tox. 13. somn. 12.

παλιγγενεσία 1, 18, 1. Jos. a. Jud. 11, 3, 9. Plut. mor. 998 C. Marc. Aurel. 11, 1. Long. 3, 4.

ἀπελπίζω 1, 8, 3. 3, 3, 16. 7, 1. 3. Polyb. 15, 10, 7. Diod. 17, 106. 2, 25.

μεσονύκτιον 1, 9, 1 dixerunt Hippocrates de morb. 2, 17 et Aristoteles cfr. tamen Phryn. ed. Lob. pag. 53 *ποιητιπὸν μεσονύκτιον, οὐ πολιτικόν*.

ἐξορκίζω 2, 10, 3. 2, 11, 6. — Polyb. Diodor. Plut. mor. 174 C. Sed *ὀρκίζω* legimus 1, 10, 3, cfr. Phryn. 360 *ᾧρκωσε... μᾶλλον διὰ τοῦ ὦ λέγε ἢ διὰ τοῦ ι ᾧρκισεν*.

κηδεύω 1, 11, 3 funerare, parentare, apud Atticos poetas et τοὺς κοινούς Soph. El. 1141. — Polyb. Plut. Fab. 27.

διοικητής 1, 12, 8. 4, 5, 1. Polyb. 27, 17. Plut. Fab. 2. Strabo 17, 840.

μακρόθεν 1, 12, 6. Strabo 3, 409. Ael. h. an. 2, 15. 15, 12. Arr. tact. p. 17.

περιστῆναι τὴν πόλιν dixit 1, 13, 4. Jos. a. Jud. 4, 6, 12. Artem. 4, 59. Luc. Hermot. 86.

δυσοιώνιστος 1, 13, 11. Luc. eun. 6. Dio Cas. 41, 49.

θαυμασμός 1, 14, 2. Plut. Dem. Phal. Dius apud Stob. flor. 65, 16.

προκομίζειν 1, 14, 5 est promere, ut apud Jos. a. J. 1, 16, 2. Luc. d. mer. 4, 5. Xen. Ephes. 3, 5. Long. 3, 9 et 20; vox Herodoti 4, 21.

νυμφαγωγεῖν 1, 1, 13. 2, 1, 2. 2, 11, 3. 3, 2, 12. D. Hal. a. R. 11, 41. Plut. Sol. 20.

ἀπαρτίζω 2, 1, 4. 6, 1, 12 et 5, 6. Polyb. 31, 20, 10. Diod. 1, 11.

φιλογύναιος 1, 12, 7. 7, 6, 7. cf. Moer. ed. Lips. *φιλογύνης*, *Ἀττικῶς*, *φιλογύναιος*, *Ἑλληνικῶς*. Sed illud apparet 2, 1, 5.

ἀμάντευτος active dixit 2, 2, 3. Pollux 5, 63 κύνας ἀμαντεύτους τῶν ἰχνῶν, passive Max. Tyr. 11, 6. Beck an. gr. 26, 10.

πολιτεύομαι 2, 2, 8 de alia re, quam de civitate apud posteros saepe dictum video, in prioribus unum locum detexi Aeschin. d. f. leg. pag. 51: πόλεμον ἐκ πολέμου πολιτευόμενοι.

προκόπτειν 2, 3, 10. 2, 8, 5. 4, 3, 8 est proficere, augeri. Qui attice loquebantur, dicebant ἐπιδιδόναι cf. Luc. sol. 6 προκόπτει τινὸς εἰπόντος ἐν τοῖς μαθήμασιν, ὁ δὲ Πλάτων, ἔφη, τοῦτο ἐπιδιδόναι καλεῖ. Epict. dissert. 1, 4, 1, 3, 2, 5. enchir. 48, 2.

σεβάσμιος 2, 4, 9. Orph. hymn. 27, 10 et 78, 1. Luc. tragoed. 213. amor 19. Herod. 5, 6, 14.

διαβόητος 2, 5, 4. Plut. Luc. 6. Lyc. 5. Luc. pseudom. 4. Herod. 4, 4, 19. Aliis praeter illum omnibus locis Chariton περιβόητος dixit.

δουλαγωγεῖν 2, 7, 1: τὸ κάλλος δ. pulchritudo mancipat, vincit. Diod. 12, 24, sed proprio sensu.

Item figurate dixit καταστρατηγεῖν 2, 8, 3 ut Dion. de Isaeo 3; quod proprie Plut. Pomp. 67. Polyb., alii. Sed Attici: καταπολεμεῖν, ut et ipse noster 5, 8, 8.

ἀργή formavit ab ἀργός 2, 4, 8. Phryn. pg. 104: ἀργή ἡμέρα, ἀργή γυνή μὴ λέγε, ἀλλ' ἀργὸς ἡμέρα, ἀργὸς γυνή. Notum Epimenidium illud: γαστέρες ἀργαί.

ὑπερτίθημι 2, 10, 3 et 5, 4, 13 differre, in aliud tempus rejicere. Polyb. Plut. Marc. 12.

στενοχωρεῖν coercere, in arctum compellere 3, 2, 17. 4, 7, 6. 5, 3, 6. Diod. 20, 29. Herod. 7, 9, 18. Luc. Nigr. 13.

ἐκρήγνυμι 1, 5, 6. 3, 3, 7. 5, 4, 8. 8, 8, 2 sapit posteriorum consuetudinem cf. Jos. b. Jud. 1. 10, 7. Luc. calumn. 23: ἐξέρρηξε τὴν ὀργήν.

διάπρασις 3, 3, 9. Dion. Hal. a. R. 7, 29. Plut. Sulla 33.

ἀκυβέρνητος 3, 3, 19. Plut. Luc. Jup. trag. 46.

ἀνασκολοπίζειν 3, 4, 18 et 8, 7, 8 posteriores ex Herodoto in suum usum verterunt; Xenophon et Plato ἀνασταυροῦν dicunt, quod Chariton 8, 8, 2 et 4, 2, 6.

ἔσχατόγηρως 3, 5, 4. Diod. 15, 76. 20, 72. Poll. 2, 18.

περιφῦναι 3, 5, 4 Homericum verbum Graeculi repetiverunt. Heliod. 7, 7. Xen. Eph. 1, 9.

φορός 3, 6, 1 de vento. Polyb. Strabo. Plut. Marc. 36. Attici: εὐφορον πνεῦμα, ut Xen. h. gr. 6, 2, 27.

ὑποβατάζειν 3, 6, 5. 4, 1, 9. Vox aspernanda. Justin Mart. 317 D. 324 A. 338 A. Galen. op. 14, pg. 777, 12.

εὐπλοεῖν 3, 6, 6. 7, 2, 1 et εὐπλοια 8, 3, 14. Illud usurpavit Luc. d. mer. 10, 10. Dio Chrys. 2, pg. 324; hoc praeter Homerum et Atticos poetas Plutarchus, Lucianus, alii noverunt, Attici ignorant, cf. Antiphon. 139, 12. Thuc. 3, 3. Xen. anab. 6, 1, 33.

καταφλέγω 3, 7, 3. Post Homerum et Hesiodum de-
nuo protulerunt Plut. Caes. 58. Philostrat. her. pg. 140, 3.

περισπᾶν 3, 7, 7. Primus dixit idque sensu proprio Xen. Cyr. disc. 3, 1, 13. Sed Polybius quique post eum sunt, figurate.

ποταπός 3, 9, 3, cf. Phryn. pg. 56: π. διὰ τοῦ τ μὴ εἶπης, ἀδόκιμον γάρ· διὰ δὲ τοῦ λέγων ἐπὶ γένους θήσεις, ποδαπός ἐστι, Θεβαῖος ἢ Ἀθηναῖος; Sed recentiores impune ποταπός et pro cujas et pro qualis dixerunt. Philostr. Ap. T. 3, 16. Luc. de paras. 22. D. Hal. a. R. 4, 66.

διοργίζομαι 3, 9, 7. Polyb. 2, 8, 13. Plut. Ages. 6. σύρω 3, 7, 3. Theocrit 2, 73 et 30, 12. Plut. C. gr. 1. Luc. asin. 56. de merc. cond. 3. Eundem Theocritum reduxerunt in voce φώριος 4, 3, 5. cf. Th. 27, 66. Ael. n. h. 14, 5. Luc. Hermot. 38.

ἀμερίμνως 3, 9, 12 et 5, 4, 3. Herod. 4, 5, 15. Vituperat Thomas Mag. pg. 124 ed. Jac.: ἀφροντίσσειν καὶ ἀφροντίστως ἔχειν οἱ δόκιμοι, οὐκ ἀμεριμνεῖν, οὐδ' ἀμερίμνως ἔχειν.

ἐκτρῶσις 2, 8, 7 et ἐκτρῶσαι 2, 10, 6 cf. Phryn. pg. 208.

κατειρωνεύομαι 2, 10, 6 et 6, 5, 8. Plut. Dem. 1. Jos. saepissime.

ἀχλύς 3, 1, 3, vocem epicam et Aeschyleam communicavit cum Plutarcho, Luciano, Philostrato.

αὔξειν 3, 7, 7 pro αὔξεισθαι, ut primus Aristoteles an. pr. 1, 7. Polyb. Diod.

ἀχανής 1, 4, 7. 4, 1, 9. 6, 5, 10. Falsa docuit Moe-
ris: ἀχ. Ἀττικῶς, ἄφωνος Ἑλληνικῶς; nam ἄφωνος saepe
apud Platonem occurrit et qui Atticos imitantur; et apud Cha-
ritonem ipsum 6, 7, 6. 8, 1, 9; ἀχανής autem in recentio-
ribus solum deprehendi, Alciphrone 3, 20, Luciano et ceteris.

ἀλλύω 1, 4, 3: otiosum vagari; 4, 2, 8: in quietem ob-
errare; in utraque significatione verbum omnino poetarum et
sequiorum.

βασανιστής 3, 4, 12 et βασανιστήρια 4, 2, 10 de
tortore et de instrumentis tortoriis. Et βασανιστήρια, Atticis
ignota, sunt apud Synesium pg. 195 locus, in quo quaestio ha-
betur, itemque apud Pollucem 8, 25. Polyaenum 8, 62. Βα-
σανιστής autem Atticis est ὁ ἐπὶ τῆς βασάνου, δημόκοινος
δὲ ὁ στρεβλῶν καὶ βασανίζων, ut Herodianus censet apud
Phryn. pg. 474 et ibidem Lob. pg. 476. Ceterum δῆμιος bis
habet 4, 3.

Δυμηδία 4, 3, 7. 6, 5, 2. Primus, quod sciam, dixit,
Eup. ap. Athen. 7, 286, 6. Plut. Luc.

φιλόκαινος 4, 4, 2 et 4, 7, 6. Philo. Plut. Luc. Ica-
rom. 24.

ἰδιολογία 4, 1, 6. Primus hoc verbo usus est Epicurus
apud Diog. L. 10, 86. Verbum ἰδιολογεῖσθαι 6, 7, 4 te-
statur auctor Theagis 121 A. et Philo 1, 197.

μνάομαι petere, affectare 4, 6, 5. 6, 5, 5. Pindarus
frgm. 90 ed. Bergk et Herodotus 1, 96 et 205, quem secuti
sunt Herodianus 2, 7, 11. Plut. Helioid.

μισοπονηρία 4, 6, 6. Diod. Plut. mor. 46 D.

Ἑλλάς (φωνή) 5, 1, 3. Aeschyl. Agam. 109. Soph.
Phil. 223. Herodotus et οἱ κοινοί.

γυναιμανές 5, 2, 5. epici dicunt et nonnulli sequio-
rum, ut Ael. n. hist. 15, 14. Attici et diligentiores γυναικο-
μανές.

τὸ βάρβαρον 5, 2, 6 pro οἱ β. Dion. Hal. a. R. 1, 12. Herod. 1, 3, 15. 1, 6, 25.

βασίλισσα 5, 3, 2, sed 5, 3, 3: βασιλῖς, ut in ceteris omnibus locis, praeter paucos quosdam, ubi βασίλεια, cf. Phryn. pg. 225: βασίλισσα οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων εἶπεν, ἀλλὰ βασίλεια, ἢ βασιλῖς. Praeivit negligentibus Xen. oec. 9, 15.

συγκρίνειν 5, 3, 7: conferre, comparare et σύγκρισις 7, 5, 4, cf. Phryn. pg. 278: Πλούταρχος ἐπέγραψε σύγγραμμά τι τῶν αὐτοῦ Σύγκρισις Ἀριστοφάνους καὶ Μενάνδρου, καὶ θαυμάζω, πῶς φιλοσοφίας ἐπ' ἄκρον ἀφιγμένος καὶ σαφῶς εἰδὼς, ὅτι ποτὲ ἐστὶν ἡ σύγκρισις, ἐχρήσατο ἀδοκίμῳ φωνῇ. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ συγκρίνειν τόνδε τῷδε καὶ συνέκρινεν ἡμάρτηται. Χρὴ οὖν ἀντεξετάζειν καὶ παραβάλλειν λέγειν.

συγγενίς 5, 3, 7. Poll. 3, 30: σ., ἐσχάτως βάρβαρον et Phryn. p. 451.

βραδύνειν 5, 3, 10. Poetas secuti sunt Luc. Lapith 20. Herod. 2, 1, 16. 3, 7, 10.

ἀνέκαθεν 5, 4, 1, inde a majoribus, cf. autem Phryn. pg. 270, ἀ. φυλακτέον ἐπὶ χρόνου λέγειν . . . ἐπὶ γὰρ τόπου τάττουσιν αὐτὸ Ἀθηναῖοι.

ἐξελεύθερος 5, 4, 6. Cic. ad Atticum 6, 5, 1. Dio C. 39, 38. Attici ἀπελεύθερος.

ὕστερεῖν 5, 4, 12 (non adesse, deficere). Plut. Dioscor. 5, 86 et Nov. Testam.

ἐκδικεῖν 5, 6, 1 primus scripsit Apoll. 2, 1, 2, 6. et ἐκδικία 7, 1, 7.

ἄναυδος 5, 8, 3. Odys. Hesiod. Tragici. Luc. Alciph. 3, 18.

δυσαπόσπαστος 5, 8, 7: κάλλος δ., a quo quis aegre divellitur, hoc uno loco; sed qui aegre avellitur Posid. ap. Athen. 4, 152 A. et adverbium apud autorem Axiochi pg. 365 B. et Herod. 6, 7, 1.

εὐστάθεια 5, 9, 8. εὐσταθείς 8, 5, 11 vid. Phryn. 282.

ἀπαρηγόρητος 5, 10, 6. 7, 1, 7. Plut. saepe.

δονεῖν 6, 2, 1. Propr. Hom. Pind.; translate Herodotus, App. civ. 4, 52. Herod. 7, 5, 19.

ἐπιβόησις 6, 2, 2. Plut. Dio Chrys. Sed ἐπιβόημα Thuc. 5, 65.

κελιδεῖν 6, 2, 4. A poetis mutuati sunt Luc. Plut. alii. τύφω 6, 3, 3 accendo, in eodem numero est.

ἐξαίρετως 6, 3, 9. Philo. Plut. Herod. 3, 3, 10.

ἄβρωτος 6, 3, 9 active dictum Poll. 6, 39 ex Sophocle citat. Epiphani. physiol. tom. II lib. 2, pg. 203 b.: ἡ φοῖνιξ τὸν βίον διάγει εἰς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου ἄβρωτος καὶ ἄποτος. Atticis proprium est ἄσιτος vel ἀπόσιτος.

ὑποζώννυμι 6, 4, 2. etiam hoc ex Herodoto posteriorum audacia sibi sumpsit. Plut. Eum. 11.

παραρτᾶν 6, 4, 2 suspendere, succingere. Luc. Herc. 1. Herod. 3, 14, 8.

ἀναζώννυμι 6, 4, 5. Dio Chrys. or. 72, vol. 2, pg. 382.

ἀναζωγραφεῖν 6, 4, 6. Strabo. Arrianus.

εὐαγγέλιον 6, 5, 5. 8, 2, 5, laetus nuntius. Post Aristophanem (equ. 647). Luc. asin. 26. Plat. Artax. 14.

φρενήρης 6, 5, 8, vox Herodotea et poetica. Luc. ca. lumn. 3.

ὑπορρίπτω 6, 9, 5 subicere. App. Mithr. 38; proijcere bestiis Plut. Eum. 17.

βαρυθυμεῖν 6, 6, 2. Diod. 20, 41. Poll. 3, 98.

προμαντεύομαι 6, 6, 3. Eurip. frg. 3. Herod. 3, 125. Luc.

ἀποσιωπᾶν 6, 3, 3. Polyb. Plut. Luc.

μακραίτιος 6, 6, 7. Plin. ep. 2, 2. Luc. fug. 19. Attici μικρολόγος.

παρενδοκιμεῖν 6, 7, 13. Plut. Pomp. 37. Long. 4, 33.

κατήφεια 6, 8, 3. Homerus. — Plut. Philo. App.

διακόπτειν 6, 9, 4 proprie Attice, figurate sequiores: Polyb. Ael. n. h. 3, 37.

ξενοδόχος 7, 1, 5. Poll. 1, 74.

ἀντιλυπεῖν 7, 1, 8. Plut. Dem. 22.

ἄπυστος 7, 2, 4, plane poeticum.

συμβούλιον 7, 3, 1 concilium, collegium. Plut. Luc.

πολεμεῖν cum accusativo 7, 5, 3. Diod. 4, 61. Jos. a. Jud. 6, 6, 5. 7, 5, 2.

κατόρθωμα 1, 1, 4. 7, 5, 6. 8, 1, 17. 8, 2, 10. cf. Phryn. pg. 250. Attice dicitur ἀνδραγάθημα.

αὐτάνδρροι 7, 6, 1. Apoll. Rhod. 3, 582. Polyb. Plut. Luc.

λόγον ἀποδιδόναι 7, 6, 2, rationem reddere. Plut. Tib. Gr. 1. Atticorum consuetudo postulat λ. δίδοναι, e. c. Xen. Cyr. d. 1, 4, 3. Oec. 11, 22. h. gr. 1, 1, 28.

μεθοδεύειν 7, 6, 10. Diod. 1, 15 et 81. Diog. L. 8, 83.

περιχέομαι 8, 1, 8. 8, 5, 5, amplexor. Luc. de luctu 13. Heliod. 1, 2.

πληροῦν τὰς εὐχάς 8, 1, 9 et similia dicunt praeunte Aeschilo sept. 477 Herod. 2, 7, 9. Polyaen. 1, 18.

διατρέχειν 8, 1, 11 de fama. Saepissime ita Herodianus.

ἐναβρύνομαι 8, 1, 17. Luc. de salt. 2.

σαλπιστής 8, 2, 6 abjicienda forma teste Phryn. pg. 191.

ἀπόγεια 8, 2, 7. Polyb. Luc. Hermot. 28.

παραφυλακή praesidium 8, 3, 4. Polyb. Diod.

αἰχμαλωσία 8, 3, 6. 8, 4, 3. Diod. 20, 21. Plut.

χαράσσω 8, 4, 4 scribere. Eur. Med. 156. Anthol. Pal. 7, 7, 10. Theocr. 23, 46. Luc. amor. 16. Diod. 3, 44.

παραθήκη 8, 3, 4. 8, 4, 8 et παρατίθημι 2, 11, 3. 8, 4, 9 et 8, 8, 6 pro παρακαταθήκη et παρακατατίθημι, cf. Phryn. pg. 312.

δεσμοφύλαξ 8, 8, 2. Luc. Tox. 30, 31.

φυλλοβολεῖν 3, 8, 5 floribus spargere. Herod. 8, 7, 4. 7, 10, 15.

τὸ δημοτικόν 5, 4, 1 plebs. Diod. exc. vol. pg. 538, 99. Sozom. h. e. 4, 7.

διακονεῖσθαι 8, 8, 5, pro διακονεῖν, ut Luc. philops. 35.

ἐπιψηφίζειν suffragari 1, 10, 8. Medium autem 1, 2, 6. Illud non atticum.

δρησκεία 7, 6, 6, vox Herodotea. Plut. Herodian.

ἐγχελεύομαι 8, 7, 3. Attici activum maluerunt.

ἀπροόρατος passivum 3, 3, 16, activum 5, 2, 8. Poll. 1, 179 et scholia.

ἀντισυγκρίνω 6, 1, 6. Nicom. Ger., nescio ubi, sed est pessimum verbum.

Est verbi κερδαίνειν usus perquam memorabilis in his duobus locis 2, 10, 3: κερδανεῖς γὰρ ὠδῖνας ματαίας et 6, 2, 10: τάχα γὰρ οὐκ ἂν ἐξῆλθε τοῦ τάφου καταλιποῦσα τὸν νεκρόν. Εἰ δ' οὖν, ἐκείμην, ταύτην μετὰ ταῦτα κερδήσας τὴν πράξιν κ. τ. λ.

Utroque enim loco κερδαίνειν non est lucrari, sed compendifacere. De qua verbi significatione tacet Dorvillius, tacet cum omnibus lexicis ipse Thesaurus l. Gr. Jamque credebam ita ultima demum aetate Graeculos locutos, quum forte incidi in observationes criticas Cobetii, ex quibus sum edoctus hanc labem deberi aetati Macedonicae; ibi enim vol. I, pg. 261 citat ille Philemonis verba: πᾶς γὰρ πένης ἂν μέγαλα κερδαίνει κακά; deinde Diog. Laertii VII, 14: κερδαίνοντα τὸ γοῦν ἕτερον μέρος τῆς ἐνοχλήσεως. Effugit autem illi verbi usus vel studiosissimos onomatologorum et lexicorum compositores, quod, credo, notae alicujus vocis sensum mutatum sentire multo accuratioris lectionis est, quam nova aliqua vocabula prioribus incognita inter legendum hinc illinc percipere et notare. Loci, quos praeterea detegere potui, hi sunt: Him. orat. 2, 14 et 26 et eclog. 3, 8. Heliod. 4, 10, 5, 6, 8, 8. Theodor. Prodr. 2, 294.

Venio nunc ad id genus vocum, quae quarto demum saeculo inde ab aetate Constantini in usum acceptae esse videntur, sive leguntur apud scriptores illius temporis clarissimos, Libanium, Julianum, Synesium, sive illas ecclesiasticorum modo et Byzantinorum auctoritas reprobanda testatur. In quarum numero illae quoque non omittendae sunt, quae ἀπαξ λεγόμεναι apud unum Charitonem apparent.

ὑποδοχεύς 3, 2, 8. Hanc vocem primum dictam video apud homines quarti saeculi exeuntis, Amonium et Gregorium Nazianzenum. Vd. Am. υ. ἐστιάτωρ et Greg. op. tom. I, pg. 382 B.: ὑείων κρεῶν ὑποδοχέα γενέσθαι. Continuaverunt usum hagiographi alique infimae aetatis.

ἀπασπάζομαι 3, 5, 8 valere jubeo. Thesaurum man- cum me inspicere non posse doleo: exstat apud Himerium eclog. 11: ὠδῇ καὶ μέλει τὸν χορὸν τὸν ἑαυτῶν ἀπὸσπάδαντο.

ἀφιππεύομαι 3, 7, 2. Activum vere graecum est; medium ne τοῖς κοινοῖς quidem usitatum, quanquam Heliod. 4, 18 ἀφιππεύδαντο legitur, qui idem lib. 7 fin. multo melius ἀφιππάδαντο dixit: et hoc ne ad priorem quoque locum vindicare, monuit me 10, 3: τὰ ἐπισημότερα τῆς πόλεως κα- διππεύοντο, quod deponens lexicis et ipsum ignotum est.

προφέρειν 2, 9, 2 in lucem edere; de partu apud antiquiores nusquam dictum reperio; contra Greg. Naz. alicubi sic dixit: εἰς φῶς προενέγκωμεν, ὥσπερ τινὰ τόκον.

λαμπρειμονεῖν, quod legitur 3, 1, 3, occurrit apud Eustathium op. p. 187, 25 et 324, 19 et Suidam, haud dubie non principes hujus verbi testes.

γραῖς 6, 1, 11. Vox novitia videtur Dindorfio in the- sauro. Primus est auctor Chrysostomus citatus in lexico Baroc- ciano: γυναικῶν τινῶν γραῖδων. Noverunt etiam Eustathius 6 d. pg. 1410, 4: γραῖς, ὅθεν τὸ γραῖδιον et Zonaras 4, 53: ἀπὸ τοῦ γραία γέγονε γραῖς, γραῖδος. Adde locum Theod. Pr. 6, 145.

Commode huic accedet ἀνταμοιβή 5, 2, 4, et ipsum fortasse non minus barbarum, quam illud. Exempla praebent Chrysost. ep. I. ad Cor. καὶ οὐδὲν ἐπὶ μισθῷ πράττοντες οὐδὲ ἀντιδόσει καὶ ἀνταμοιβῇ; Nicetas Eug. 7, 130: εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν φιλοφρονημάτων. Theod. Prodr. 8, 517. Tzetz. ad Hesiod. op. 125 et histor. 3, 881.

Aequae corruptam Graecitatem indicat verbum συντάσσο- μαι, quod Chariton 2, 1, 4. 8, 4, 1 et 11 „valedicere“ esse voluit; quamquam si omnibus ex numeris constaret auctorem Soloecistae Lucianum esse, haec pestis anterioribus saeculis esset remittenda. Ibi enim § 5 hujus striblignis cum aliis multis mentio est facta; sed quod neque de auctore libelli satis constat, et in illo dictum modo non scriptum vituperatur, vocibus infimi ordinis illud ascripsi. Ita dixit prae ceteris nominandus Palladas Anthol. Pal. 9, 171, 3: λόγοι, συντάσσομαι ὑμῖν, quem saeculi V. initio vixisse ex eo cognoscitur, quod quodam carmine Hypatiam trucidatam

se vidisse confirmat. Et Himerii, hominis ejusdem fere aetatis, est *δυντακτική μελέτη* eclog. 11. Proximorum saeculorum exempla sunt plurima, sed quae omitti liceat.

Postquam Lucianus et alii *διακονεῖσθαι* dicere coeperunt, jam qui illos secuti sunt, antiquae munditiei quasi data opera negligentes, *ἐξυπηρετεῖσθαι* sibi sumpsisse, quis est, qui miratur? Hoc praeter nostrum 7, 1, 4 usurparunt Basilius, Johannes Damascenus, Eustathius op. 84, 48. 320, 63, scholiasta Soph. Phil. 287.

Omnino Chariton medium audacius adhibuit, ut *ἀντιμνηστέομαι* 8, 7, 6 (cf. *προμνηστέομαι* Alciph. 1, 37. Dio Cass. 48, 37. Theod. Pr. 3, 441), quod aequè rarum est, atque activum *ἀντιμνηστέω* inventum in Diod. Sic. exc. 550, 97.

Pessime dixit 2, 7, 3 *προnehυριασμένη ταῖς εὐεργείας ὑπ' αὐτῆς*; nam *ἐnehυριάζειν*, vel quod praestat, *ἐnehυράζειν*, est: pigneror, pignori capio et hallucinatur Dorvilius docens, qui praestat beneficium, *ἐnehυριάζειν*, qui accipit, *ἐnehυριάζεσθαι* dici. Neque magis probandus scholiastes Homeri, qui ad Il. 9, 45 scripsit: *προenehyριάζειν τὴν γνώμην*, pignori ante dare, nam *ἐnehυριάζειν*, pignori dare, extrema est barbaries.

Denique sunt *ἅπαξ λεγόμενα* haec duo *ἐργοστόλος* 4, 2, 2, et *προεπιδημεῖν* 3, 4, 1 et 5, 2, 1. Et *ἐργοστόλον* Chariton eum esse voluit, quem Attici *ἐπιστάτην ἔργων* appellabant, e. gr. Xen. Cyr. d. 8, 1, 9; posteriores Graeci autem *δεσμοφύλακα*; sed illa vox omnino aspernanda, quaeque ipsis *ἐργοστόλοις* conveniebat. Alterum multo facilius ferri potest, talia enim suo quisque arbitrio pro tempore componebat; cujusmodi sunt *προαιδέομαι* Her. 1, 61. 3, 140, *προαναβάλλομαι* Ar. frg. 1297 et Isocr. p. 240 d., *προαναβοᾶν* Demetr. de el. 15.

Quibus vocibus percensitis hoc mihi effecisse videor, ut demonstrarem Charitonem ante alterum dimidium saeculi quarti non vixisse. Immo qui usum horum trium *γραῖς*, *ἐξυπηρετεῖσθαι* et *ἀνταμοιβή* diligentius perpenderit, in recentiore etiam aetate promovebit, quintum fortasse, vel sextum saeculum. Namque quominus ego ultimis illis et corruptissimis Graecitatis testibus Charitonem ascribam, multa sunt, quae me impediant; ut